

سوالات درس پیام نهم- سال تحصیلی ۱۳۰۴-۱۳۰۳

درس اول:

۱- چرا امکان شناخت کامل خداوند توسط انسان ها وجود ندارد؟

پاسخ: ما انسان ها به دلیل توانایی های محدود خود امکان شناخت خداوند نامحدود را نداریم.

۲- پیامبر اکرم (ص) در باره ی عدم شناخت کامل خداوند توسط انسان چه فرمودند؟

مَاعَرَفْنَاكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ

پاسخ: آنچنان که شایسته ی معرفت توست، تو را شناختیم.

۳- راه های شناخت صفات خداوند را نام ببرید. و آن ها را توضیح دهید.

پاسخ:

الف) تفکر در کتاب آسمانی:

بهترین راه شناخت صفات خداوند ، مراجعه به سخن خود خداوند است ، توصیف خداوند از خود توصیفی دقیق و بدون نقص است که می تواند ما را در شناخت صحیح خداوند یاری دهد.(آیات زیادی در قرآن است ، که هر کدام به بیان بخشی از ویژگی های خداوند می پردازد

ب) تفکر در کتاب خلقت:

از طریق آثار و نشانه های خداوند که در سراسر جهان آفرینش آشکار است ، به ویژگی های خداوند پی میبریم.همانگونه که با دیدن نوشته ای؛ علاوه بر پی بردن به وجود نویسنده؛ به میزان علم و دانایی او پی میبریم ، یا با دیدن یک ساختمان به وجود یک سازنده و میزان مهارت و توانایی های وی پی می بریم ، با تفکر در خلقت نیز باید پی به وجود سازنده ای بُرد ، که کسی نیست جز خداوند.

۴- آیه ی :«إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَالْخَفَى» نشان دهنده کدام صفت خداوند است ؟

پاسخ: که خداوند هر آشکار و نهانی را می داند،

۵- آیه وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُد نشان دهنده کدام صفت خداوند است

پاسخ: نشان دهنده دوست داشتن و مهربورزی خداوند نسبت به بندگان است

۶- آیا خداوند مجازات کننده نیز می باشد؟ **پاسخ:** بله ، خداوند کسانی را که به مبارزه با حق برمی خیزند و از

گناه و سرکشی دست بر نمی دارند را از رحمت خود محروم و به عذابی درناک گرفتار میکند.

۷- آیا خداوند به بندگان خود ظلم می کند؟

پاسخ: خیر ، خداوند به بندگان ظلم نمی کند ، بلکه انسان ها با گناهان و خطاهایشان به خود ظلم می کنند و خود را در مسیر گرفتاری و هالکت قرار می دهند.

۸- آیه ی « اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِيْنَ » ناظر بر کدام ویژگی خداوند است؟

پاسخ: خدای «بسیار توبه پذیر» است و توبه کنندگان را دوست میدارد.

۹- آیا خداوند با قوانین و احکامش ، می خواهد بر بندگان سخت بگیرد؟

پاسخ: خیر ، خداوند با احکام و قوانینش نمیخواهد بر بندگان سخت بگیرد؛ بلکه برای هدایت انسان و راهنمایی او به سمت سعادت و خوشبختی و جلوگیری از گمراهی او این قوانین را قرار داده است.

۱۰- خداوند در قرآن خود را بهترین و و معرفی می کند.

پاسخ: بهترین روزی دهنده — بهترین یاور — بهترین سرپرست

۱۱- شعر "برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است معرفت کردگار" مربوط به کدام یک از راه های شناخت صفات خداوند است؟

پاسخ: تفکر در کتاب خلقت

۱۲- سرچشمه ی همه ی خوبی ها و کمالات است.

پاسخ: خداوند

۱۳- آیا می توان هر صفتی را که در مخلوقات می بینیم ، به خداوند نسبت دهیم؟

پاسخ: هر خوبی و کمالی که مخلوقات دارند، از خالق دریافت کرده‌اند و کسی میتواند کمال و خوبی را به دیگری دهد که خود نیز آن را دارا باشد. بنابراین خداوند سرچشمه همه خوبیها و کمالات است.

اما صفاتی که از مخلوق بودن و محدود بودن موجودات سرچشمه میگیرد، مثل جهل، ظلم، ضعف و جسمانی بودن، که

همه نوعی نقص و کاستی است، در خدای متعال نیست؛ زیرا خداوند مخلوق و محدود نیست. به عبارت دیگر با توجه به اینکه خداوند کامل و بی نقص است، نمیتواند دارای چنین صفاتی باشد.

سوالات خودت را امتحان کن درس اول:

۱- راه های شناخت صفات خداوند را نام ببرید و هر کدام را توضیح دهید.

پاسخ: تفکر در کتاب آسمانی – تفکر در کتاب خلقت

۲_ حمد و تسبیح خداوند به چه معناست؟

پاسخ: حمد به معنای ستایش است. وقتی میگوییم «الحمد لله»، میخواهیم بگوییم که «هر ستایش برای خداست.» کسی و چیزی قابل ستایش است که کمالات و زیبایی هایی در او باشد. می دانیم که همه زیبایی ها و خوبی های جهان از خداست. پس ستایش حقیقی و حمد واقعی از آن اوست.

«تسبیح» به معنای پاک و منزّه دانستن است. وقتی میگوییم «سبحان الله»، «میخواهیم بگوییم خداوند از هر نقص و عیبی، مُنَزّه است یعنی آن نقص هایی که در سایر موجودات است، در او نیست و او خدایی کامل و بی نقص است.

درس دوم پیام نهم

۱- توضیح دهید چرا با وجود اینکه از خوبی خیلی از کارها آگاه هستیم، اما آن ها را انجام نمی دهیم؟

پاسخ: شناختی که ما از یک کار خوب به دست می آوریم به تنهایی به نتیجه نخواهد نرسید ، بلکه این شناخت باید به مرحله ی ایمان برسد.

۲- مشوق و محرک ما برای رفتن به سمت عمل است. **پاسخ:** ایمان

۳- ایمان چیست؟

پاسخ: ایمان، اعتماد و باور قلبی کامل به یک موضوع یا حقیقت است، باوری که شوق عمل به آن حقیقت را در انسان ایجاد میکند. پس اگر کسی به دانسته های خویش ایمان داشته باشد، عمل به آن ها نیز به همراه آن خواهد آمد.

۴- امام علی (ع) درباره ی رابطه ی ایمان و عمل چه فرمودند؟

پاسخ: ایمان و عمل دو برادر همراه و دو دوست جدایی ناپذیرند.

۵- شناخت ما از خداوند چه موقع منجر به عمل دستورات او خواهد شد؟

پاسخ: شناخت ما از خدا وقتی منجر به عمل به دستورات او خواهد شد که این شناخت به مرحله ایمان برسد.

۶- راه های دست یابی و تقویت ایمان به خدا را نام ببرید.

الف) یاد و ذکر خداوند ب) الگو قرار دادن انسان های مؤمن ج) انجام نیکی و دوری از گناهان

۷- یکی از راه های تقویت ایمان به خدا یاد و ذکر خداوند است ، آن را شرح دهید.

پاسخ: حضور خداوند در خاطر ما در همه لحظات زندگی، در آغاز صبح، در طول روز و هنگام کار و تحصیل و در انتهای

شب، سبب افزایش ارتباط ما با خدا و تقویت ایمان به او می شود. یکی از حکمت های نمازهای پنجگانه، زنده نگه داشتن یاد خدا در تمام طول شبانه روز است.

همچنین توصیه فراوان به قرائت قرآن در طول شبانه روز نیز برای تقویت ایمان در دل است، تا آنجا که خداوند گوش سپردن به آیات قرآن را یکی از عوامل افزایش ایمان برشمرده است.

۸- میان ایمان و عمل چه نوع رابطه ای وجود دارد؟

پاسخ: میان این دو، رابطه دوسویه است و هر کدام دیگری را تقویت میکند. هر عمل نیکی، ایمان ما را قوی می کند و هر گناه، چون غباری صفحه دل را می پوشاند و به اندازه خود، مانع رسیدن نور ایمان به آن میگردد.

۹- با توجه به سخن امام صادق (ع) چه چیزی ایمان را در دل پایدار می کند؟ **پاسخ:** دوری از گناهان

۱۰- یکی از راه های تقویت ایمان به خدا الگو قرار دادن افراد مؤمن است، آن را شرح دهید.

پاسخ: یکی از راه های تقویت ایمان، مطالعه و تفکر در زندگی انسان های مؤمن و سرمشق قرار دادن آن ها در مسیر زندگی است. این افراد به دلیل ایمان بالای خود، نمونه های مناسبی برای ما هستند تا با پیروی از راه و رسم زندگی آنان و الگو گرفتن از اخلاق و رفتارشان، بتوانیم همچون این افراد، بر ایمان خویش به خداوند بیفزاییم. در قرآن کریم بارها داستان زندگی پیامبران و نیز زنان و مردان مؤمن دیگر برای الگو گرفتن ما بیان شده است. زنان بزرگی چون حضرت مریم (س) و آسیه (س) و مردانی همچون حضرت محمد حضرت ابراهیم ، و...

۱۱- آثار ایمان به خدا را نام ببرید. **پاسخ:** ۱- آرامش ۲- رهایی از سردرگمی و بی هدفی

۱۲- از تأثیرات مهم ایمان به خدا، دست یافتن به است. **پاسخ:** آرامش روحی

۱۳- مهم ترین دلیلی که باعث می شود انسان های مؤمن از آرامش روحی برخوردار باشند، چیست؟

پاسخ: مهمترین دلیل این آرامش این است که خداوند دل و جان آدمی را به گونه ای آفریده که جز با یاد و نام او، آرام نمیگیرد.

۱۴- چه کسانی در زندگی خود احساس پوچی و بیپودگی نمی کنند؟

پاسخ: کسی که در زندگی خود، هدف والا و ارزشمندی نداشته باشد، احساس بیپودگی می کند؛ زیرا داشتن هدف به زندگی انسان معنا می بخشد.

۱۵- هدف زندگی انسان های مؤمن برخاسته از است. پاسخ: اعتقاد به خدا

درس سوم پیام نهم

۱- سه ویژگی مهم پیامبران را بنویسید.

پاسخ:

الف) تسلیم در برابر امر خداوند ب) استقامت و پایداری در راه خدا ج) مبارزه با عقاید باطل و خرافات.

۲- چند نمونه از تسلیم شدن پیامبران خداوند را ذکر کنید.

پاسخ:

۱- خداوند به حضرت ابراهیم (ع) دستور داد زن و فرزند کوچک خود را در سرزمین مکه، که در آن زمان بدون آب و آبادانی بود و امکاناتی برای زندگی نداشت، سکونت دهد. او هم با اطمینان خاطر به دستور خداوند عمل کرد.
۲- خداوند به حضرت موسی (ع) دستور داد نزد فرعون برود و از او بخواهد بنیاسرائیل را آزاد کند. او هم با اینکه از خشم فرعون و قومش نسبت به خود آگاه بود و احتمال هر گونه خطری را برای خود می داد به این مأموریت عمل کرد.
۳- حضرت ایوب که میدید تمام مشکلاتی که در زندگی برایش پیش می آید به خواست خدا و برای امتحان اوست، در برابر همه آن ها صبر کرد و در برابر خواست خدا تسلیم شد.

۳- مردم بعد از دریافت دین خداوند از پیامبران، دو گروه شدند آن دو گروه چه کسانی بودند؟

پاسخ:

❖ گروهی دعوت پیامبران را می پذیرفتند و با عمل به تعالیم آنان، نه تنها خود را از مشکلات متعدد نجات می دادند، بلکه رستگاری ابدی رانیز نصیب خود می کردند.

❖ گروه دیگری به لذت های زودگذر دنیا دلخوش میکردند و با این تصور که با پذیرش دین، دنیای آن ها به خطر می افتد، زندگی ابدی خود را نابود میکردند.

۴- نمونه هایی از تلاش و مقاومت پیامبران در راه خدا را بنویسید.

پاسخ :- حضرت نوح (ع) مردم زمان خود را ۹۵۰ سال به یکتاپرستی دعوت کرد، ولی در این مدت، تنها تعداد اندکی ایمان آوردند. آنان بارها نوح را اذیت و آزار کردند، ولی چون نوح (ع) به خداوند ایمان داشت استقامت کرد و به امر خدا برای نجات بندگان با ایمان کشتی ساخت

- حضرت ابراهیم (ع) بارها عموی خود آزر را به یکتاپرستی دعوت کرد و او را به ترک پرستش بت ها فراخواند. او

حتی نمرود طاغوت زمانه را که ادعای خدایی میکرد، به یکتاپرستی دعوت کرد و از تهدیدهایش نهراسید، با اینکه وی را

در آتش انداختند و از وطن تبعید کردند.

۵- چرا پیامبران در راه انجام دستورهای خداوند استقامت فراوانی می کردند؟

پاسخ: پایداری فراوان پیامبران، ناشی از این بود که آنان اطمینان داشتند که ایمان و استقامت، کلید دست یافتن به

وعده‌های بزرگ الهی است.

۶- مردم در زمان پیامبران چه چیزهایی را شریک خدا قرار می دادند؟

پاسخ: بت‌هایی از سنگ و چوب، فرشتگان و اجرام آسمانی مانند: ستاره و ماه و خورشید بنی اسرائیل در زمان حضرت

موسی گوساله ای را از طلا و جواهرات ساختند و با این تصور که این گوساله منشأ ثروت و برکت است، به دور او طواف

میکردند.

۷ -مهمترین رسالت همه ی پیامبران بوده است. **پاسخ:** دعوت مردم به یکتاپرستی

۸- پیامبران الهی در راه مبارزه با بت پرستی چه می کردند؟

پاسخ: رسولان الهی با آوردن دلایل محکم، مشرکان را به اندیشه ورزی و تفکر دعوت میکردند و از آن‌ها میخواستند

که به جای پیروی از خرافات، از دستورات خداوند اطاعت کنند.

۹ -وقتی پیامبران به مبارزه با خرافات پرداختند، مخالفان پیامبر که نمی توانستند پاسخ قانع دهنده ای

بدهند، چه کاری انجام دادند؟

پاسخ: آن‌ها از عقیده ی باطل دیگری دیگری استفاده می کردند، به پیامبران می گفتند شما برای ما بد شانس می

آورید.

۱۰- چند نمونه از عقاید باطل و خرافی را بنویسید.

پاسخ:

❖ عدد ۱۳ نحس است. ❖ به تخته زدن بدشانشی را از انسان دور می کند.

❖ اگر گربه سیاه سر راه کسی باشد، بدشانشی می آورد. ❖ مهره ی فیروزه ای رنگ انسان را از بلا و خطر حفظ

می کند.

درس چهارم پیام نهم

۱- در چند جمله کوتاه، اتفاقات بعد از ظهور امام زمان را توصیف کنید.

پاسخ:

❖ عدالت سراسر جهان را فرا گرفته است و خبری از حکومت‌های ظالمانه و زورگو نیست.
❖ حرص و طمع و ثروت اندوزی از میان جامعه رخت برپسته است.
❖ مردم به دنبال فرد مستمندی میگردند تا صدقه ای به او بدهند یا به او کمکی کنند؛ اما انسان فقیری در جامعه یافت نمیشود.

❖ انسان ها دیگر در برابر مجسمه های سنگی و یا انسان های دیگری مانند خودشان سر تعظیم فرود نمی آورند.
❖ از آسمان و زمین برکت می بارد؛ نه خشکسالی هست و نه گرسنگی.
❖ همه جا سرسبز و خرم است و همه با شادی و خوشبختی در کنار هم زندگی میکنند.

۲- پیامبر اکرم درباره ی قیام حضرت مهدی (عج) چه فرمودند؟

پاسخ: شما را بشارت باد به مهدی، مردی از خاندان من؛ در روزگاری که مردم گرفتار اختلاف و زلزل هستند، قیام میکند و زمین را همچنان که از جور و ستم پر شده است از عدل و داد، آکنده میسازد.

۳- یکی از اثرگذارترین عقاید شیعیان اعتقاد به است. **پاسخ:** اعتقاد به قیام و ظهور حضرت مهدی

۴- آیا اعتقاد به ظهور منجی مختص به شیعیان است؟

پاسخ: خیر، سایر مسلمانان نیز به ظهور یکی از فرزندان پیامبر و قیام او برای برقراری عدالت معتقدند. در تعالیم مسیحیت و یهود نیز اعتقاد به نجاتبخش بزرگ آسمانی به چشم میخورد؛ در تورات و انجیل نیز از چنین منجی بزرگی سخن به میان آمده است.

۵- حضرت مهدی چگونه نزدیک به ۱۲ قرن عمر کرده است؟

پاسخ: ۱) (با توجه به آیات قرآن کریم، داشتن عمر طولانی برای انسان، غیرممکن نیست.

در آیه ۱۴ سوره عنکبوت مدت حضور حضرت نوح در میان قومش و راهنمایی آن ها، ۹۵۰ سال ذکر شده است.

۲) (از نظر علمی نیز داشتن عمر طولانی، ناممکن نیست؛ اگر کسی بتواند مسائل بهداشتی و تغذیه ای را به خوبی مراعات

کند، از عمر طولانی تری برخوردار خواهد بود.

۶- امام حسن (ع) درباره ی طول عمر حضرت مهدی چه فرمودند؟

پاسخ: خداوند عمر او را در دوران غیبتش طولانی میگرداند، سپس به قدرت خداییش او را در چهره جوانی کمتر از

چهل سال آشکار میسازد تا مردم دریابند که خداوند بر هر کاری تواناست.

۷- دو شرط مهم از شرایط ظهور امام زمان را بنویسید.

۱- آمادگی مردم جهان برای همراهی قیام ۲- وجود یاران باوفا

۸- برخی می گویند وقتی امام زمان ظهور کند بیشتر مردم کشته می شوند ، آیا این مطلب درست است؟

پاسخ: واقعیت این است که پیش از آمدن امام زمان ، ظلم و خونریزی جهان را فرا گرفته است و قدرت ها و حاکمان

زورگو هر کسی را مخالف منافع خود ببینند، از بین می برند. دراین شرایط خداوند، امام را برای پایان دادن به جنگ و بی عدالتی به میان مردم میفرستد. پس هدف امام از قیام ، گسترش عدالت و مهربانی است و بی شک بسیاری از مردم جهان با این هدف مقدس همراهی خواهند کرد و برای رسیدن به آن، رهبری امام زمان را با دل و جان خواهند پذیرفت.

۹- آیا بعد از شکست حاکمان ظالم و پیروزی امام زمان ، جهان پایان می یابد و روز قیامت فرا میرسد؟

پاسخ: قیام امام برای این است که سرنوشت مردم در دست نیکوکاران و عدالت جویان قرار گیرد و مردم جهان پس از سالها به خوشبختی و آرامش برسند. بنابراین، اگر بلافاصله جهان به پایان برسد، آمدن ایشان چه سودی برای مردم خواهد داشت؟ در احادیث میخوانیم حکومت امام زمان ساله ادامه خواهد داشت و پس از ایشان نیز صالحان دیگری اداره جهان را به دست خواهند گرفت

۱۰- آیا ممکن است ما هم یکی از یاران امام زمان باشیم؟

پاسخ: با ظهور امام زمان ۳۱۳ نفر از بهترین انسان ها به او می پیوندند که اینان بهترین یاران آن حضرت

اند. به جز این، تعداد بیشماری از افراد دیگر نیز خودشان را به حضرت مهدی می رسانند و آن حضرت را یاری میکنند. ما هم از خدا میخواهیم که ظهور امام را ببینیم و از یاران خاص یا از هزاران نفری باشیم که افتخار یاری امام زمان را پیدا میکنند.

۱۱- طبق سخن پیامبر (ص) ، از بهترین کارهای امت مناست.

پاسخ: انتظار ظهور

۱۲- با توجه به سخن امام رضا (ع) ویژگی های منتظران واقعی را بنویسید.

پاسخ: انتظار فرج به چند چیز است: صبور بودن، خوش رفتاری، همسایه داری، ترویج کارهای نیک، خودداری از آزار و اذیت دیگران، گشاده رویی، خیرخواهی و مهربانی با مؤمنان

۱۳- اینکه حضرت نوح عمری طولانی داشت و فقط ۹۵۰ سال قوم خود را به سوی خدا دعوت میکرد. از این خبر چه نتیجه ای می توان گرفت؟

پاسخ: نتیجه می گیریم که داشتن عمر طولانی غیرممکن نیست.

درس پنجم - پایه نهم

۱- پس از رحلت رسول خدا وظیفه ی هدایت و رهبری مردم به عهده قرار گرفت.

پاسخ: امامان

۲- چه چیزی موجب شد تا امام مهدی از نظرها غایب شود؟

پاسخ: از یک طرف، حاکمان ظالم به شدت امامان را تحت فشار قرار می دادند و فرصت هر اقدامی را از آنان می گرفتند و از سوی دیگر، مردم به دلیل ترس از حاکمان و دل بستن به دنیای زودگذر، وظایف خود را در حمایت و پیروی از امامان انجام نمیدادند؛

۳- با توجه به سخن امام صادق(ع) آیا مردم می توانند برای حل مشکلاتشان نزد هر حاکمی بروند؟

پاسخ: خیر، باید به سراغ کسانی بروند که سخنان اهل بیت را برایشان بازگو کنند، کسانی که بر حلال و حرام آگاهند و احکام دین رامی شناسند.

۴- با توجه به حدیث امام صادق (ع) ویژگی های راهنمایان مردم را در عصر غیبت بیان کنید.(چهارمورد)

پاسخ:

الف) فقیه باشد ب) پرهیزکار باشد و از دین خود محافظت کند ج) برخلاف هوای نفس خود رفتار کند
د) مطیع دستورهای خداوند باشد

۵- اسلام شناسان و فقیهان واقعی چه کسانی هستند؟

پاسخ: اسلام شناسان و فقیهان واقعی کسانی اند که در سخنان و راهنمایی هایشان، پیرو سخنان معصومان هستند و در هر مسئله ای نظر پیامبر اکرم و امامان را برای مردم بازگو میکنند.

۶- توضیح دهید چرا مردم باید از فتوای فقها پیروی کنند؟

پاسخ: فقیهان، نایب و جانشین امام زمان به شمار میروند و همانگونه که مردم در زمان امامان معصوم موظف بودند از آنان اطاعت کنند، در عصر غیبت نیز باید از جانشینان امام زمان؛ یعنی فقیهان پیروی کنند

۷- چهار مورد از ویژگی های امام خمینی را بنویسید.

پاسخ: او که عابدی شب زنده دار و سیاست مداری آگاه بود- مانند عادی ترین مردم زندگی می کرد - در تمام سالهای رهبری اش در خانه ای اجاره ای زندگی کرد- هرگز به کسی ظلم نکرد و در برابر هیچ ستمگری سکوت نکرد- او که دشمنان اسلام از شنیدن نامش به وحشت می افتادند اگر صدای گریه کودکی را می شنید، بسیار ناراحت میشد- برای

عمل به اسلام از هیچ کس نمی ترسید – همان گونه که محکم و استوار میگفت، آمریکا هیچ غلطی نمیتواند بکند ، وقتی نام امام حسین و یارانش را می شنید، اشک از چشم هایش جاری میشد.

۸-چه ویژگی هایی باعث شد که مجلس خبرگان آیت الله خامنه ای را به عنوان رهبری جامعه ی اسلامی معرفی کند؟

پاسخ: دوراندیشی، شجاعت، پرهیزکاری و وفاداری ایشان به امام و انقلاب اسلامی سبب شد مجلس خبرگان رهبری، وی را شایسته ترین فرد برای رهبری جامعه اسلامی معرفی کند.

۱- پیامبر اکرم درباره ی حکمت وضو گرفتن چه می فرمایند؟

پاسخ: شستن صورت در وضو؛ یعنی خدایا هر گناهی که با این صورت انجام دادم، آن را شستشو میکنم تا با صورت پاک به جانب تو بایستم و عبادت کنم؛ شستن دستها در وضو یعنی خدایا، از گناه دست شستم و به واسطه گناهایی که با دستم مرتکب شدم، دستم را تطهیر میکنم. مسح سر در وضو یعنی خدایا از هر فکر و خیال باطل و گناه آلود که در سر پرورانده ام، سرم را تطهیر میکنم؛ مسح پا یعنی خدایا من از رفتن به مکان های نامناسب پا میکشم.

۲ -در چه مواردی واجب است که وضو داشته باشیم؟

پاسخ: الف) وقتی میخواهیم نماز بخوانیم. ب) وقتی قصد داریم دستمان را به آیات قرآن بزنیم.

ج) وقتی به یکی از نامهای خداوند (به هر زبانی که نوشته شده باشد) دست میزنیم.

۳ -در چه مواردی مستحب است وضو داشته باشیم؟

پاسخ: ❖ هنگام تلاوت قرآن کریم ❖ همراه داشتن قرآن ❖ زیارت حرم های امامان

❖ رفتن به مسجد ❖ زیارت اهل قبور ❖ و حتی هنگام خوابیدن از مواردی هستند که شایسته است، انسان در این زمان ها وضو داشته باشد.

۴ -پیامبر درباره ی آثار وضو گرفتن چه می فرمایند؟

پاسخ: بسیار وضو بگیر تا خداوند بر عمرت بیفزاید. اگر برایت میسر است که شب و روز با وضو باشی، این کار را انجام

بده؛ کسی که با وضو میخوابد، بسترش تا صبح برای او مسجد خواهد بود و خوابش برای او نماز

۵ -از شرایط وضوی صحیح چهار مورد را بنویسید. **پاسخ:** الف) پاک بودن آب وضو ب) مُطلق بودن آب وضو
ت) مُباح بودن آب و ظرف ث) پاک بودن اعضای وضو ر) نبودن مانع در وضو ز) ترتیب د) مَوالات

۶-آب مُضاف و آب مُطلق را با ذکر مثال توضیح دهید.

پاسخ: آب مطلق: به آب خالصی گفته می شود که با چیز دیگر آمیخته نشده یا از چیزی گرفته نشده باشد؛ آب باران،

آب چشمه ها و چاه ها، آب رودها، دریاها و آب لوله کشی که در خانه ها وجود دارد ، آب مطلق شمرده می شود....

آب مضاف: آبی که خالص نیست و آن را از چیز دیگری گرفته اند؛ مانند گلاب و آب میوه یا با چیز دیگری مخلوط شده

باشد مثل آب نمک غلیظ و آبهای خیلی گل آلود، به گونه ای که دیگر به آن آب گفته نشود آب مضاف نامیده میشود.

۷- وضو گرفتن فقط با آب صحیح است و ما نمیتوانیم با آب ... وضو بگیریم پاسخ : مطلق - مضاف

۸- یکی از شرایط وضوی صحیح مباح بودن آب و ظرف وضو است آن را توضیح دهید:

پاسخ : آبی که ما با آن وضو میگیریم، باید مباح باشد؛ یعنی یا آب برای خودمان باشد یا اگر برای دیگری است، او از وضو

گرفتن ما با آب رضایت داشته باشد. بنابراین، استفاده از آب غصبی حرام است و وضو نیز با این آب، باطل خواهد بود. البته

وضو گرفتن با آبهایی که در مکان های عمومی قرار دارند، صحیح است

۹- ترتیب در وضو به معناست؟

پاسخ : واجب است تمام مراحل وضو را به ترتیب انجام دهیم؛ یعنی پس از نیت، ابتدا صورتمان را میشویم؛ سپس دست

راست را از بالای آرنج تا نوک انگشتان می شویم و پس از آن دست چپ را نیز به همین صورت می شویم؛ بعد با همان

رطوبتی که در کف دست مانده است، سر را مسح و با همان رطوبت، روی پای راست را با دست مسح میکنیم و

روی پای چپ را با دست چپ. اگر مکلف این ترتیب را به هم بزند، وضویش باطل میشود.

۱۰- مؤالات در وضو به چه معناست؟

پاسخ : واجب است کارهای وضو را پشت سرهم انجام دهیم و بین آن ها فاصله نیندازیم. اگر بین کارهای وضو به قدری

فاصله بیندازیم که حالت وضو به هم بخورد، به گونه ای که بگویند او مشغول کار دیگری شده است؛ مثلاً هنگام وضو

گرفتن، کسی با تلفن منزل تماس بگیرد و مشغول صحبت شود، بدون آنکه کارهای وضو را دنبال کند، وضوی او باطل

است.

۱۱- مراحل انجام غسل ترتیبی را بنویسید.

پاسخ : ۱- نیت ۲- شستن تمام سر و گردن ۳- شستن نیمه ی راست بدن ۴- شستن نیمه ی چپ بد

۱۲- سه مورد از مواردی را که مکلف باید برای نماز، تیمم کند را بنویسید.

پاسخ: الف) آب در دسترس دارد؛ ولی غصبی، نجس یا خیلی گل آلود است.

ب) آب کمی در اختیار دارد که اگر با آن وضو بگیرد یا غسل کند، از تشنگی به سختی خواهد افتاد.

ج) آب برای او ضرر داشته باشد.

۱۳- شیوه ی صحیح تیمم کردن را بنویسید. **پاسخ:** ۱- نیت ۲- کف هر دو دست را با هم روی خاک پاک و یا

هر چیز دیگری که تیمم بر آن صحیح است، میزنیم. ۳- دست ها را بالای پیشانی می گذاریم و آن ها را تا روی ابروها

و بالای بینی میکشیم. ۴- کف دست چپ را بر پشت دست راست می گذاریم و از مچ تا نوک انگشتان میکشیم ۵- کف

دست راست را پشت دست چپ می گذاریم و از مچ تا نوک انگشتان میکشیم.

۱۴- چه چیزهایی وضو یا تیمم را باطل می کند؟ **پاسخ:** ۱: خارج شدن ادرار، مدفوع و گازهای روده از بدن

۲: به خواب رفتن (به صورتی که چشم نبیند و گوش هم نشنود)

درس هفتم -پیام نهم

۱- ما چگونه با نماز خواندن یاد خدا را در دل تقویت می کنیم؟

پاسخ: هریک از ما، حداقل پنج نوبت در شبانه روز به پیشگاه خدا نماز، می گزاریم و یاد او را در دل تقویت می کنیم.

❖ در نماز خداوند را «تسبیح» می گوئیم و او را از هر بدی و زشتی منزّه می داریم.

❖ در نماز خداوند را «حمد» می کنیم و همه ی خوبی ها و زیبایی هایش را می ستائیم.

❖ نماز، زیباترین شکل «شکرگزاری» از خداست. تمام نعمت هایی را که در زندگی داریم، او به ما عنایت کرده و ما با

انجام نماز، شکر آن نعمت ها را به جا می آوریم و او را سپاس می گوئیم.

❖ همچنین نماز، یکی از بهترین راه های تقویت «ایمان» در قلب آدمی است.

۲-نمازی که با رعایت آداب و آن خوانده شود چه اثراتی دارد؟

پاسخ: ۱- تأثیر بسیار بر روح و روان انسان ۲- جلب خشنودی خداوند

۳-مُبطّلات نماز را بنویسید.

پاسخ: ۱- از بین رفتن یکی از شرایط نماز(پاک بودن لباس نماز گزار، وضو داشتن و ...) ۲- باطل شدن وضو

۳- روی برگرداندن از قبله ۴- خندیدن با صدای بلند (قهقهه) ۵- حرف زدن بین نماز ۶- به هم زدن صورت نماز

۷- خوردن و آشامیدن و

...

۴- یکی از مبطّلات نماز روی برگرداندن از قبله است، آن را شرح دهید. **پاسخ:** اگر نماز گزار در حال نماز صورت خود را از قبله به طرف چپ یا راست بگرداند (به اندازه ای که دیگر رو به قبله

به حساب نیاید) نمازش باطل است و فرقی بین عمدی و بودن این کار نیست.

۵- خنده در چه صورتی نماز را باطل می کند؟

پاسخ: خنده ی بلند ، در صورتی که عمدی باشد ، نماز را باطل می کند. بنابراین لبخند زدن یا خنده با صدا که عمدی نباشد ، نماز را باطل نمی کند.

۶- در چه صورتی حرف زدن بین نماز ، نماز را باطل می کند؟

پاسخ: اگر نماز گزار بین نماز عمداً سخن بگوید (مثلاً آخ) ، نمازش باطل خواهد شد.

ولی اگر بدون توجه و از روی فراموشی بین نماز چیزی بگوید ، نمازش صحیح است و باید دو سجده ی سهو به جا بیاورد.

۷- یکی از مبطلات نماز به هم زدن صورت نماز است، آن را توضیح دهید.

پاسخ: اگر نماز گزار بین نماز، کاری انجام دهد که حالت نماز را به هم بزند، مثلاً دست بزند یا به هوا بپرد، نمازش

باطل می شود و فرقی ندارد که این کارش کم باشد یا زیاد، عمدی باشد یا سهوی.

البته کارهایی که صورت و حالت نماز را به هم نمی زند، مثل اشاره کردن با دست، نماز را باطل نمی کند.

۸- شک کردن در نماز های دو ، سه یا چهار رکعتی چه حکمی دارد؟

پاسخ: اگر نماز گزار در حالی که نماز دو یا سه رکعتی می خواند، شک کند که در رکعت چندم نماز است و با کمی فکر

و تأمل نیز شک او برطرف نشود، نمازش باطل می شود و همچنین اگر در دو رکعت اول نمازهای چهار رکعتی هم شک کند، نمازش باطل می شود.

۹- اگر نماز گزار ذکرهای نمازش را آن قدر تند و با عجله بگوید که تلفظ آن ها صحیح نباشد،

نمازش..... می شود. **پاسخ:** باطل

۱۰- اگر نماز گزار ذکرهای واجب نماز را در حال حرکت بگوید؛ مثال بخشی از ذکر رکوع را در حالی بگوید که دارد از رکوع برمی خیزد، نمازش چه حکمی دارد؟ **پاسخ:** نمازش باطل است.

۱۱- در چه زمانی انسان می تواند جواب سلام کسی را که در نماز به او سلام کرده است، ندهد؟ **پاسخ:** نماز گزار نباید در حال نماز به دیگران سلام کند، ولی اگر دیگران به او سلام کنند، باید جواب سلام آن ها را در حال نماز بدهد. البته به سلام غلطی که سلام به حساب نمی آید یا از روی تمسخر انجام می شود، نباید پاسخ داد.

۱۲- سرفه، عطسه و خمیازه کشیدن نماز را باطل نمی کند. **پاسخ:** صحیح است

۱۳- اگر نماز گزار بعد از نماز شک کند که هنگام نماز، کاری که نماز را باطل می کند، انجام داده است یا نه، نمازش چه حکمی دارد؟ **پاسخ:** نمازش صحیح است.

۱۴- گریه کردن در نماز چه حکمی دارد؟

پاسخ: گریه کردن برای آمرزش گناهان در حال نماز، چه آهسته باشد و چه با صدای بلند، عمل پسندیده ای است.

۱۵- شکستن نماز واجب از روی اختیار اشکالی ندارد. **پاسخ:** غلط ☒

۱۶- در چه صورتی شکستن نماز واجب اشکالی ندارد؟ **پاسخ:** برای جلوگیری از ضرر مالی یا بدنی اشکالی ندارد.

۱- چرا انتخاب دوست در دوران نوجوانی از اهمیت بسیاری برخوردار است؟

پاسخ: انتخاب دوست در دوران نوجوانی، اهمیت و حساسیت بالایی دارد. این اهمیت به دو دلیل است؛ اول اینکه در سنین بلوغ، عواطف انسانی در حال رشد و شکوفایی است و برقراری پیوند دوستی در این دوران به این شکوفایی کمک می کند و باعث پرورش عواطف نوع دوستی و محبت ورزی می شود. دوم قلبی بین دو دوست ایجاد می شود، آن دو، از صفات و حالات همدیگر تأثیر می پذیرند.

۲- هم نشین بد در روایات به چه چیزهایی تشبیه شده است؟

پاسخ: پاره ای از آتش ترسناک تر از هر چیز شمشیری زیبا اما زهر آلود

۳- اثرپذیری انسان از دوست چگونه است؟

پاسخ: البته این اثر پذیری بسیار آرام و تدریجی است؛ به گونه ای که گاه حتی خود انسان نیز متوجه آن این اثرپذیری نمی شود و به مرور به همراهی کامل با دوستانش می انجامد.

۴- امام علی (ع) درباره ی اجتناب از دوستی با افراد فاسد چه می فرمایند؟

پاسخ: از دوستی با افراد فاسد پرهیز که وجودت ناخودآگاه، ناپاکی و بدی را از آنان می رباید؛ درحالی که تو از آن بی خبری.

۵- چرا باید در انتخاب دوست دقت کنیم؟ **پاسخ:** به سبب بالا بودن میزان تأثیری که دوستان بر اخلاق و رفتار ما دارند.

۶- ویژگی های دوستان خوب را بنویسید. **پاسخ:** ۱- اهل فکر و اندیشه باشد ۲- خیرخواه دیگران باشد ۳- اهل گناه نباشد و از گناه دیگران ناراحت شود

۷- ویژگی های دوستانی که اهل فکر و اندیشه هستند را بنویسید.

پاسخ: یکی از معیارهای مهم در انتخاب دوست این است که شخصی را که به دوستی انتخاب می کنیم، عاقل باشد. دوست خردمند و دوراندیش، ما را در گرفتن تصمیمات درست، کمک می کند و خطر قرارگرفتن در مسیرهای نامناسب را از ما دور می کند. چنین دوستی، بدون فکر و اندیشه راهی را پیش پای دوست خود نمی گذارد و اگر خودش نیز نتواند دوستش را راهنمایی کند، او را به سمت مشورت با افراد آگاه و مطلع سوق می دهد

۸- چرا در روایات به دوری از دوستی با افراد نادان سفارش شده است؟

پاسخ: در روایات توصیه شده است که از دوستی با فرد نادان پرهیز کنید؛ زیرا او می خواهد که به نفع شما قدمی بردارد؛ ولی به علت نادانی، به شما زیان می رسانند.

۹ - چرا امام علی(ع) ما را از دوستی با افراد گناهکار منع کرده است؟ ایشان در این مورد چه فرمودند؟

پاسخ: سزاوار و شایسته نیست که مسلمان با افراد بی بند و بار رفاقت کند؛ زیرا او کارهای زشت خود را زیبا جلوه می دهد و دوست دارد که دوستش هم رنگ او باشد.

۱۰- یکی از ویژگی های دوستان خوب خیرخواه بودن است، آن را توضیح دهید.

پاسخ: دوستان واقعی، خیر یکدیگر را می خواهند. برای همین هر عیبی که از دوستشان ببینند، پنهانی به او تذکر می

دهند و دوستشان را در برطرف کردن این عیوب یاری می کنند، گر چه در این میان ممکن است طرف مقابل متوجه خیرخواهی دوستش نباشد و از این کار ناراحت شود.

۱۱- امام صادق می فرماید: محبوب ترین دوستانم نزد من کسی است که عیب های مرا به من هدیه دهد

، این سخن ایشان مربوط به کدام یک از ویژگی های دوست خوب است؟ **پاسخ:** خیرخواهی

۱۲- حدود و وظایف دوستی را بنویسید. **پاسخ:** - احترام به دوست میانه روی در دوستی

۱۳- امام علی (ع) می فرماید: " به اتکاء رابطه ی صمیمانه و دوستانه، حق برادرت را ضایع مکن؛ زیرا این

عمل رابطه ی دوستی را از بین می برد و کسی که حقش را ضایع ساخته ای، دیگر دوست تو نخواهد ماند"

این سخن مربوط به کدام یک از حدود و وظایف دوستی است؟ **پاسخ:** احترام به دوست.

۱۴- لازمه ی دوستی پایدار رعایت است. **پاسخ:** میانه روی

۱۵- در میانه روی در دوستی باید چه نکاتی را رعایت کرد؟ **پاسخ:** - پرهیز از گفتن تمامی اسرار به دوست

- نداشتن توقع بیجا - پرهیز از علاقه افراطی

۱۶- امام علی (ع) ما را به محبت نسبت به دوست و پرهیز از اعتماد مطلق دعوت می کند، حدیث را

بنویسید. **پاسخ:** محبت خود را نثار دوست کن، و در عین حال به طور مطلق به او اعتماد مکن. همان گونه که می خواهی با تو رفتار نماید با او رفتار کن، اما همه مگذار اسرار را با او در میان مگذار.

۱۷- چرا باید در دوستی از علاقه ی افراطی پرهیز کنیم؟

پاسخ: دوستی های دوران نوجوانی، ممکن است به سرعت به علاقه های بسیار شدیدی تبدیل شود. این نوع علاقه های افراطی موجب اضطراب و پریشانی خاطر می شود و آرامش زندگی انسان را برهم می زند؛ زیرا فرد همواره نگران از دست دادن دوست خود یا دور شدن از اوست.

درس نهم - پیام نهم

۱- وضعیت کشور ایران پیش از انقلاب را شرح دهید.

پاسخ: الف) ده ها هزار مستشار خارجی که چهل هزار نفر آنان آمریکایی بودند کارهای فنی و نظامی ایران را در دست داشتند.

ب) وضعیت بهداشت در شهرها و روستاها اسفناک بود و ده ها هزار پزشک پاکستانی و هندی در ایران مشغول به کار بودند.

پ) کمتر از نیم درصد مردم می توانستند به دانشگاه بروند!

ت) از ۴۵/۰۰۰ روستا فقط ۲۰۰۰ روستا برق داشت.

ث) بیشتر نمایندگان مجلس توسط شاه انتخاب می شدند.

خ) شاه بسیاری از تصمیمات حکومتی خود را بایستی با اجازه و تأیید سفارتخانه های آمریکا و انگلیس می گرفت.

ج) معادن مختلف و منابع نفت و گاز ما به دست غربی ها به یغما می رفت.

۲- ثمرات انقلاب اسلامی ایران را به صورت خلاصه بیان کنید.

پاسخ: الف) رشد نرخ باسوادی به حدود ۰۰ درصد؛ بیش از ده میلیون نفر فارغ التحصیل دانشگاه و حدود پنج میلیون نفر نیز مشغول به تحصیل

ب) قدرت اول نظامی و دارای امن ترین آسمان منطقه

پ) جزء چهار کشور موفق در شبیه سازی حیوانی

ت) دومین کشور برتر دنیا در تحقیقات مغز و نخاع و جزء ده کشور دنیا از نظر پیوند اعضای بدن

ث) جزء هشت کشور صاحب چرخه کامل فضایی

خ) سومین کشور سد ساز دنیا و سومین کشور از نظر رشد شبکه برق

ح) جزء ده کشور برتر دنیا در علوم نانو فناوری

۳- وعده ی خداوند خطاب به مومنان در زمینه ی تلاش تا پیروزی چیست؟

پاسخ: وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

و سست نشوید و غمگین نباشید و شما برترید اگر ایمان داشته باشید.

۴ -چند نمونه از اقدامات ابرقدرت ها برای شکست جمهوری اسلامی ایران را توضیح دهید.

پاسخ: محاصره ی اقتصادی حمله ی نظامی ترور و بمب گذاری تفرقه افکنی تلاش برای کودتا و جنگ داخلی

۵-مشرکان صدر اسلام چگونه تلاش کردند پیامبر اسلام را از دعوت به اسلام منحرف کنند؟

پاسخ: محاصره شدید اقتصادی پیشنهادات فریبنده مسلمانان

۶ -جنگ عراق و ایران در چه سالی و به دستور چه کسی آغاز شد و نتیجه آن چه شد؟

پاسخ: رژیم بعثی صدام در شهریورماه ۱۳۵۹ به دستور آمریکا، جنگی را در برابر ما آغاز کرد که هشت سال به طول انجامید. در این جنگ بسیاری از دولت های چپاولگر از رژیم صدام، حمایت می کردند؛ اما باز هم ملت ایران با اتکای به خداوند و بدون کمترین وابستگی به قدرت های بیگانه، و با دادن نزدیک به دویست هزار شهید، توانست نیروهای متجاوز را از میهن اسلامی بیرون براند.

۷-خطرناک ترین سلاح دشمن در جنگ علیه انقلاب اسلامی ایران چیست؟ توضیح دهید.

پاسخ: شبیخون فرهنگی (جنگ نرم). امروزه قدرت های استکباری به خوبی دریافته اند که جنگ های نظامی علاوه بر هزینه های بسیار زیاد، باعث نفرت ملت ها نیز می شود. و این مسئله، ادامه کارشان در کشورهای دیگر را مشکل می کند

به همین دلیل آن ها برای به زانو درآوردن ملت ها، راهکار جدیدی به نام جنگ نرم یا شبیخون فرهنگی را در پیش گرفته اند.

۸- نمونه هایی از جنگ نرم علیه کشور ایران را بنویسید.

پاسخ: تولید فیلم های ضد ایرانی و ضد اسلامی، تهیه و پخش فیلم ها و تصاویر زشت و مبتذل، خرب، تولید و پخش مواد مخدر در بین جوانان، تلاش همه جانبه برای ساخت بازی های رایانه ای ترویج بی حجابی و بی عفتی و کم اهمیت جلوه دادن حجاب، عادی سازی روابط نادرست بین دختران و پسران، ترویج بی عفتی و آلوده کردن جوانان، تمسخر عقاید پاک مسلمانان، و القای بی فرهنگ بودن مسلمانان و ایرانی ها، ایجاد تفرقه میان شیعه و سنی، ایجاد تفرقه بین مردم و مسئولان، کم اهمیت جلوه دادن پیشرفت های کشور، بزرگ جلوه دادن قدرت و پیشرفت غربی ها و ... همه بخشی از جنگ نرم علیه ملت و فرهنگ ماست.

۹ -هدف اصلی دشمنان را از اجرای نقشه های مختلف در کشورهای اسلامی بیان کنید.

پاسخ: هدف اصلی دشمن از تحریم اقتصادی، جنگ نظامی و شبیخون فرهنگی، چیزی جز نابودی باورهای دینی مردم و دور کردن آن ها از اسلام نیست.

۱۰-امام علی (ع) درباره ی پاداش انسان عقیف و مقایسه ی آن با جهاد چه فرمودند؟

پاسخ: پاداش انسان عقیف و پاکدامنی که قدرت انجام گناه را دارد، ولی خود را آلوده نمی کند، کمتر از پاداش مجاهد شهید در راه خدا نیست؛ انسان پاکدامن نزدیک است فرشته ای از فرشته ها شود.

۱= چرا امر به معروف و نهی از منکر از جمله مسئولیت های افراد جامعه نسبت به یکدیگر است؟

پاسخ: جامعه نیز مانند کشتی است و مردم آن همچون سرنشینان کشتی اند که سرنوشت آن ها به هم گره خورده است. برای همین اگر در جامعه، شخصی بخواهد قوانین الهی یا اجتماعی را زیر پا گذارد، نمی توان به سادگی از کنار خطا و گناه وی گذشت.

۲- امر به معروف و نهی از منکر یعنی چه؟ **پاسخ:** توصیه یکدیگر به کار خیر و پسندیده و بازداشتن هم از کار ناپسند.

۳- چرا مومنان در مسئولیت بیشتری دربارهی امر به معروف و نهی از منکر از دیگران دارند؟ **پاسخ:** زیرا آن ها ولی یکدیگرند؛ یعنی همدیگر را دوست دارند و نسبت به سرنوشت یکدیگر احساس مسئولیت می کنند.

۴- خداوند در قران درباره ی امر به معروف و نهی از منکر مؤمنان چه می فرمایند؟ **پاسخ:** مردان و زنان مؤمن، دوستدار و یاور یکدیگرند، [و از این رو یکدیگر را] امر به معروف و نهی از منکر می کنند.

۵- چهار مورد از آثار منفی ترک امر به معروف و نهی از منکر را بیان کنید. **پاسخ:** ❖ مردم نسبت به سرنوشت دیگران بی تفاوت می شوند ❖ کارهای نادرست و ناپسند در جامعه رواج می یابد. ❖ زشتی انجام بسیاری از این کارها از بین می رود، تا آنجا که حتی برخی زشتی ها به عنوان کار معروف و خوب شناخته می شود. ❖ تعالیم و دستورات دین در میان مردم فراموش می شود ❖ انسان های فاسد بر مردم مسلط می شوند و کم کم آن قدر گناه و فساد در جامعه فراوان می شود که رحمت و برکت خداوند از آن جامعه برداشته و جامعه مستحق عذاب الهی می شود.

۶- امام کاظم(ع) درباره ی ضرورت امر به معروف و نهی از منکر چه می فرمایند؟ **پاسخ:** حتماً امر به معروف و نهی از منکر کنید و گرنه شرور ترین افراد جامعه بر شما مسلط خواهد شد و در این

صورت بهترین های شما هم اگر دعا کنند دیگر متسحاب نخواهد شد

۷- هدف ما در نهی از منکر چیست؟

پاسخ: هدف ما در نهی از منکر این است که انسان خطاکار به اشتباهاتش ادامه ندهد.

۸- شیوه های امر به معروف و نهی از منکر را بنویسید.

پاسخ: الف) گاهی همین که با دیدن یک گناه روی خود را برگردانیم و با فرد خطا کار به سردی رفتار کنیم، برای جلوگیری از آن اشتباه کافی است.

ب) گاهی نیز شخص خطا کار متوجه زشتی رفتارش نیست؛ در این صورت ما باید با مهربانی و با برخورد خوب، او را متوجه اشتباهش کنیم و با احترام از او بخواهیم که دیگر آن خطا را تکرار نکند.

ج) در بعضی موارد نیز برای اینکه ناراحتی خود را از انجام گناهی نشان دهیم، باید آنجا را ترک کنیم.

۹- چرا نباید تا حد امکان خطاهای افراد را در جمع بازگو کنیم؟

پاسخ: برای حفظ آبروی افراد، تا حد امکان نباید خطاهایشان را در حضور دیگران به آن ها بازگو کنیم.

۱۰- برای اینکه امر به معروف و نهی از منکرمان تأثیر بیشتری داشته باشد باید چکار کرد؟

پاسخ: برای اینکه تأثیر امر به معروف و نهی از منکر بیشتر شود، خوب است

خودمان به آنچه دیگران را به آن توصیه می کنیم، عمل کنیم و کاری را که از آن نهی می کنیم، انجام ندهیم.

۱۱- چرا هر امر به معروف و نهی از منکری یک موفقیت حساب می شود؟

پاسخ: هر امر به معروف و نهی از منکری، یک موفقیت است؛ زیرا اگر به نتیجه برسد، علاوه بر رسیدن به رضایت و پاداش الهی به اصلاح اطرافیان و جامعه خود کمک کرده ایم و اگر به نتیجه نرسد، به وظیفه ی خود عمل کرده ایم و از اجر و ثواب خداوند بهره برده ایم.

درس یازدهم پیام نهم

۱-دین اسلام برای از بین بردن فقر چه برنامه ای را مطرح کرده است؟

پاسخ: یکی از راه کارهای دین اسلام برای حل این مشکل، انفاق است.

۲-پیامبر اکرم (ص) درمورد انفاق بخشی از اموال در راه خدا چه فرمودند؟

پاسخ: خداوند به اندازه نیازمندی های مردم فقیر در اموال ثروتمندان حقی قرار داده است؛ اگر بپردازند نیازمندی های عمومی مردم برطرف می شود . اگر گرسنه یا برهنه ای در میان مردم باشد به این علت است که ثروتمندان حقوق واجب اموال خود را نپرداخته اند

۳-انفاق را تعریف کنید و سه مورد از فواید آن را بیان کنید.

پاسخ: خداوند در قرآن کریم همواره انسان ها را به بخشش قسمتی از اموال شان به نیازمندان تشویق کرده و این اعطای مال را «انفاق» نام نهاده است.

فواید انفاق:

الف) ثروت به دست نیازمندان می رسد.

ب) فاصله ی طبقاتی میان ثروتمند و فقیر کمتر می شود.

ج) بخش زیادی از گناهان و جرم های ناشی از فقر ، از جامعه ریشه کن میشود.

د) مردم نسبت به یکدیگر مهربان تر می شوند و احساس مسئولیت بیشتری می کنند.

ذ) آرامش و امنیت در جامعه حاکم می شود.

۴- خداوند در قرآن مردم را به انفاق کردن تشویق کرده است، آیه را ذکر کنید. (آیه و معنی حفظ شود)

پاسخ: الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلاَنِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَالْخَوْفُ عَلَيْهِمْ وَعَلَيْهِمْ يَحْزَنُونَ

کسانی که اموال خود را انفاق می کنند ، در شب و روز ، به صورت پنهانی و آشکارا، پاداششان نزد پروردگارشان است. نه ترسی دارند و نه غمگین می شوند.

۵- خداوند حکمت انفاق کردن را در چه می داند؟

پاسخ: خداوند حکمت انفاق را توزیع ثروت میان فقرا و جلوگیری از انحصار آن در دست ثروتمندان بیان کرده است.

۶- انواع انفاق را نام ببرید.

۷- یکی از انفاق های واجب زکات است با مثال توضیح دهید.

پاسخ: زکات در اصل به معنای پاک شدن از دلبستگی ها و آلودگی هاست و به نوعی از انفاق گفته می شود که به برخی

از دارایی های انسان تعلق می گیرد.

این دارایی ها سه دسته است:

سکه ها: طلا و نقره.

دام ها: شتر، گاو و

گوسفند، غلات : گندم، جو، خرما و کشمش.

۸- پرداخت زکات چه فوایدی دارد؟

پاسخ : پرداخت زکات موجب مصونیت مال از نابودی و پربرکت شدن آن می شود. اگر زکات اموال داده نشود، خداوند نعمت هایش (بارندگی، حاصل خیزی، فراوانی و...) را از صاحبان آن ها بازمی دارد.

۹- زکات فطره (فطریه) را توضیح دهید.

پاسخ : زکات فطره زیر مجموعه زکات است. کسی که هنگام غروب شب عید فطر، بالغ و عاقل و هشیار باشد و فقیر هم نباشد، باید برای خود و کسانی که او هزینه زندگی آنان را می دهد، به ازای هر نفر سه کیلو گرم گندم یا جو یا برنج یا هر غذایی را که در طول ماه مبارک رمضان بیشتر از آن استفاده کرده است، به مستحق بدهد. البته اگر پول آن ها را هم بدهد، کفایت می کند.

۱۰- خمس را تعریف کنید.

پاسخ : هر مسلمانی که از طریق کار، درآمندی کسب می کند، پس از صرف هزینه های سالانه ی زندگی خود و خانواده، باید یک پنجم آنچه را که باقی مانده است، به عنوان خمس بپردازد.

۱۱- خمس به چه کسی پرداخت می شود و در چه راه هایی هزینه می شود؟

پاسخ : خمس یکی از راه های تأمین نیازهای جامعه است که به حاکم اسلامی یا مرجع تقلید پرداخت اطهارعلیهم السلام مشخص کرده اند، می شود تا آن را در راه هایی که قرآن کریم، رسول اکرم و ائمه صرف کنند. آشنا کردن مردم با معارف دینی، دفاع از کشورهای اسلامی، تربیت دانشمندان علوم دینی، تألیف و توزیع کتاب های دینی و ... از مواردی است که خمس می تواند صرف آن شود.

۱۲- کسی که از طریق تجارت، صنعت، کشاورزی یا کسب های دیگر، مالی به دست آورد، چگونه باید

خمس را بپردازد؟

پاسخ: هر کسی که از طریق تجارت، صنعت، کشاورزی یا کسب های دیگر، مالی به دست آورد، داشته باشد و در انتهای «سال مالی»، اگر به اموال او خمس تعلق می گیرد، باید برای خود «سال مالی» خمس اموالش را بدهد. ۱۳- آیا با پولی که خمس آن پرداخت نشده است، میتوان چیزی خرید؟ خیر؛ با پولی که خمس آن پرداخت نشده است، نمی توان چیزی خرید؛ به عنوان مثال اگر با آن پول خانه ای خریداری شود، نماز خواندن در آن خانه باطل است.

۱۳- در چه صورتی به آذوقه ها هم خمس تعلق می گیرد؟

پاسخ: به آذوقه هایی مانند برنج، روغن و هر خوراکی دیگری که از درآمد سال، برای مصرف در خانه خریده شده است و در پایان سال مالی باقی مانده است، خمس تعلق می گیرد.

۱۴- در چه صورتی به زیورآلات خمس تعلق می گیرد؟

پاسخ: زیورآلات خانم ها، اگر بیش از مقدار مصرفی رایج آن ها باشد و حالت پس انداز داشته باشد، باید خمس آن پرداخته شود.

۱۵- یکی از انفاق های مستحب قرض است، آن را شرح دهید و بگویید چرا قرض از صدقه مزایای بیشتری دارد؟

پاسخ: قرض دادن نوعی انفاق مستحب است که بسیار بر آن تأکید شده است. این عمل تا آن اندازه ارزشمند است که در دین اسلام برای صدقه دادن ده ثواب و برای قرض دادن هجده ثواب قرار داده شده است. البته هر دو عمل از کارهای نیکو و مورد تحسین است؛ اما باید توجه داشت که اسلامی، انسان های آبرومندی هستند که نمی خواهند از کسی صدقه بگیرند و قرض دادن به در جامعه آن ها موجب حفظ آبروی آن ها می شود. از سوی دیگر انفاق مال در قالب قرض، فعالیت و کسب و کار را به دنبال خود دارد؛ زیرا کسی که صدقه می گیرد، به فکر بازگرداندن آن نیست؛ اما فرد قرض گیرنده باید کار کند تا مبلغ قرض را برگرداند.

۱۶- پیامبر اکرم (ص) درباره ی ارزش قرض دادن چه فرمودند؟

پاسخ: مسلمانی که به برادر مسلمان خود قرض دهد، در برابر هر دره‌می که قرض داده، هم وزن کوه احد، حسنات خواهد داشت و اگر برای دریافت آن مدارا به خرج دهد، از پل صراط همچون برق چپنده بدون حساب و عذاب خواهد گذشت

۱۷- یکی از انفاق‌های مستحب وقف است آن را شرح دهید.

پاسخ: وقف به این معناست که انسان در راه جلب رضایت خداوند مالکیت بخشی از اموال و دارایی‌هایش را از اختیار خود خارج کند و استفاده از آن یا استفاده از درآمد آن را در اختیار دیگران (عموم مردم، فقرا، یتام، ...) قرار دهد.

۱۸- طبق سخن پیامبر اگر انسان مؤمن از دنیا برود، تمامی اعمال او قطع می‌شود به جز سه عمل، آن سه عمل کدامند؟

پاسخ: هنگامی که انسان مؤمن از این دنیا می‌رود، تمامی اعمال او قطع می‌شود به جز سه عمل: صدقه جاریه، علمی

که از خود به یادگار گذاشته است و فرزند صالحی که برایش دعا می‌کند.

صدقه جاریه: یعنی چیزی که وقف کرده و مردم همواره از آن استفاده کنند.

۱۹- وقف معمولاً در چه مواردی صورت می‌گیرد؟

پاسخ: ساختن مسجد، حوزه‌های علمیه، کتابخانه‌های عمومی، مدارس و دانشگاه، بیمارستان (در این بیمارستان‌ها فقرا کاملاً رایگان درمان می‌شدند)، خانه‌هایی برای یتیمان و بی‌سرپرستان، وقف اموالی برای کفن و دفن فقرا، وقف آب انبار و تامین آب آشامیدنی یا آب کشاورزی برای و فقرا، ساختن کاروان‌سراها، ساختن راه‌های زیارتی یا تجاری برای استراحت کاروان‌ها، خرید تجهیزات برای جنگ با کفار، ساختن پادگان‌ها و قلعه‌ها برای نظامیان

۲۰- نتیجه‌ی وقف منفعت رساندن به چه کسانی است؟

پاسخ: نتایج وقف، منفعت رساندن به تمام مردم یا مردم مستحق است

۱- گروه باطل چه کسانی هستند؟

پاسخ: انسان های بی ایمان و زیاده خواهی هستند که بیشترین دشمنی را با حق دارند و همواره منتظر فرصتی هستند تا به چپاول ملت های ضعیف پردازند.

۲ - جهاد در زبان عربی و فرهنگ اسلامی به چه معناست؟

پاسخ: جهاد در زبان عربی به معنای تلاش و کوشش است؛ اما برای این کلمه در فرهنگ اسلامی کلمه معنای دیگری نیز وجود دارد: مبارزه (جنگ) مسلحانه با دشمنان اسلام. جهاد در راه خدا در دین اسلام از چنان اهمیتی برخوردار است که حدود یکصد آیه از آیات قرآن کریم را به خود اختصاص داده است

۳- چرا کسی که به دستور خداوند به جهاد با دشمنان می پردازد، همیشه پیروز است؟

پاسخ: کسی که با دستور خداوند به جهاد با دشمنان برمی خیزد، همواره پیروز است؛ زیرا اگر دشمن را شکست دهد، علاوه بر افتخار و سربلندی، مغفرت و پاداش بزرگ خداوند نیز در انتظار اوست و اگر در جنگ با دشمن شهید شود، به مقامی دست می یابد که نزد خداوند با هیچ مقام دیگری قابل مقایسه نیست؛ بنابراین جهاد در راه خدا مبارزه ای است که هرگز شکست ندارد.

۴ -انواع جهاد را نام ببرید **پاسخ:** ۱- جهاد دفاعی ۲- جهاد ابتدایی

۵ -جهاد دفاعی در چه زمانی و بر چه کسانی واجب است؟

پاسخ: وقتی دشمن به یک کشور اسلامی حمله می کند، بر همه مسلمانان مرد و زن، پیر و جوان واجب است با آنچه در توان دارند، به دفاع از کشور اسلامی برخیزند و دشمن را از سرزمین خود بیرون کنند.

۶ -جنگ های احد و احزاب در صدر اسلام، نمونه هایی از جهاد بود.

پاسخ: جهاد دفاعی

۷- یکی از نمونه های جهاد دفاعی جهاد با سرکشان است ، آن را شرح دهید.

پاسخ: اگر در کشور اسلامی عده ای با گردن کشی در برابر قوانین، حکومت اسلامی را جامعه تضعیف کنند و به مبارزه مسلحانه با مأموران نظام اسلامی بپردازند، رهبر جامعه ی اسلامی با ملایمت به ارشاد آنان می پردازد و در صورت توبه و بازگشت، جامعه اسلامی آن ها را می پذیرد و با لطف با آنان رفتار می کند. ولی اگر این افراد از مدارای جامعه اسلامی سوء استفاده کنند و امنیت جامعه را به خطر بیندازند، مسلمانان موظفند با دستور حاکم اسلامی به مقابله به این افراد برخیزند.

۸- چند نمونه از جهاد با سرکشان را بنویسید.

پاسخ: جنگ امام علی (ع) با خوارج نهروان ❖ مبارزه نظام اسلامی با گروهک منافقین

۹- جهاد ابتدایی را با ذکر مثال توضیح دهید.

پاسخ: گاهی حاکمان زورگو و سرکش مردم ناتوان را زیر سلطه ی خود نگاه می دارند و نمی گذارند پیام خداوند به آن ها برسد ، در این صورت لشکر اسلام موظف است به دستور ولیّ مسلمانان با حاکمان شیطانی جهاد کنند و مردم را از اسارت آن ها نجات دهند، به این اقدام جهاد ابتدایی گویند.

نمونه ی جهاد ابتدایی: نبرد اسلام با حکومت های ایران و روم

۱۰- خداوند در قرآن درباره ی کسب آمادگی برای دفاع چه فرمودند؟

پاسخ: **وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ**

و هرچه در توان دارید برای مقابله با آن ها آماده کنید از قبیل نیرو و اسب های ورزیده ، تا با این کار دشمن خدا و دشمنان خودتان را بترسانید

۱۱- آمادگی نظامی چه فوایدی دارد؟

پاسخ: علاوه بر پیروزی در جنگ، فایده ی دیگری هم دارد که همان ترساندن دشمن و جلوگیری از آغاز جنگ است.

۱۲- اگر مردم کشوری که دشمنان به آن سرزمین حمله کرده اند، از کشور خود دفاع نکنند، چه

سرنوشتی در انتظار آنان خواهد بود؟

پاسخ: دشمن کشور آنان را اشغال کرده و منابع آنان را غارت می کنند و دین و فرهنگشان را تباه می کنند و آن ها را به ذلت می کشانند.

۱۳- با توجه به فرموده ی پیامبر توضیح دهید آیا در جهاد با دشمنان اسلام ، پاداش خداوند تنها برای کسانی است که در میدان جنگ به مبارزه ی با دشمنان مشغول اند؟

پاسخ: خیر ، خداوند به واسطه ی یک تیر ، سه نفر را به بهشت می برد:

۱ مسلمانى كه تير را مى سازد؛

۲ مسلمانى كه براى رضاى خداوند تيرها را تهيه مى كند و به دست رزمندگان مى رساند؛

۳ رزمنده اى كه تير را در راه خداوند به سوى دشمن پرتاب مى كند.

پیروز و مانا باشید- عبدی مقدم